

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
Серія: Літопис УВАН, ч. 13

Вол. БЕЗУШКО — Яр. РУДНИЦЬКИЙ

ВИДАННЯ УВАН У ПЕРШОМУ ДЕСЯТИЛІТТІ

PUBLICATIONS OF UKRAINIAN FREE ACADEMY
OF SCIENCES

1945 — 1955

Вінніпер

1955

Накладом Української Вільної Академії Наук

Відділення фізики та астрономії
Української Академії Наук

Літопис УВАН
XIII

Випуск 13

Українська Академія Наук
Академія Наук України

1981 — 1982
1982 — 1983

Київ: Видавництво УАН, 1983

Літопис УВАН. 1981—1982

UKRAINIAN FREE ACADEMY OF SCIENCES
Series: UVAN Chronicle, No. 13

W. BESOUSHKO — J. B. RUDNYČKYJ

**PUBLICATIONS OF UKRAINIAN FREE
ACADEMY OF SCIENCES**

1945 — 1955

Winnipeg

1955

Published by Ukrainian Free Academy of Sciences

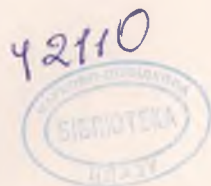
УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
Серія: Літопис УВАН, ч. 13

Вол. БЕЗУШКО — Яр. РУДНИЦЬКИЙ

ВИДАННЯ УВАН У ПЕРШОМУ ДЕСЯТИЛІТТІ

1945 — 1955

~~1409~~

БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ О. ОЛЬЖИЧА
ВУЛ. ГРУШЕВСЬКОГО. 4

Вінніпер

1955

Накладом Української Вільної Академії Наук

УВАЖАЄМО НАШІХ ЧИТАЧІВ

Ваше місце — це наше місце

ВІСНИК НАШОГО ЧАСУ

Друк цього числа „Літопису УВАН” закінчено
1 квітня, 1955.

Printed by
TRIDENT PRESS LIMITED
Winnipeg, Manitoba

ПАМ'ЯТІ

перших двох президентів УВАН:

Проф. д-ра Дмитра ДОРОШЕНКА (1882—1951)

та

Проф. д-ра Леоніда БІЛЕЦЬКОГО (1882—1955),

що поклали тривкі основи для наукової й видавничої
праці УВАН

присвячено цей огляд.

З М І С Т :

Д-р В. Безушко: Видання УВАН у Канаді	7
Д-р Яр. Рудницький: Видавнича діяльність УВАН 1945—1955	9
1. Вступ	9
2. Фінансова база	9
3. Перші видання УВАН у Німеччині й США	11
5. Книжний проєкт	18
6. Список видань УВАН за рр. 1945-1955	19

ВИДАННЯ У В А Н У К А Н А Д І

Написав д-р Вол. Безушко

Постійних наукових видавництв на більшу скалю в нас майже немає. Коли є, то можете почути колинебудь, що видавництво завдячує існування обставинам і що зо зміною обставин, видавництво може перестати існувати. Маю на думці видавництва зв'язані з забезпеченими товариствами та церковними організаціями.

Мило вражає, коли видавець веде вперто свою справу, не зражаючись труднощами. До них належить д-р Ярослав Рудницький, професор університету у Вінніпегу, що хоч і без постійного фонду вмів випустити ряд книжечок, на які варто звернути увагу. Моральну допомогу видавництву дає Українська Вільна Академія Наук — УВАН. Досі кошти покривали українські організації Канади, а то поодинокі особи. Издавництво започатковано в Німеччині, а з тодішніх видань на окрему увагу заслуговує книжечка В. Чапленка, п. з. „Українізми в мові Гоголя”.

Вже в Канаді видавництво видало цінну книжечку П. Филиповича „Українська стихія в творах М. Гоголя”. Досі видано твори таких авторів — (вчислюю в порядку появи їхніх творів): І. Сидорука, Г. В. Сімсона, Я. Бирича, Р. Смаль-Стоцького, В. Чапленка, І. Мірчука, І. Огієнка, В. Кея-Кисілевського, В. Кірконнелла, Ю. М. Луцика, Ю. Шереха, П. Ковалева, Катерини Антонович й інших. Імена деяких з них мають міжнародний розголос. Варто порівняти праці проф. Р. Смаль-Стоцького і проф. Г. Сімсона про назву Русь. Д-р В. Кірконнелл написав твір про англійські слова в східноєвропейських мовах. Проф. І. Огієнко (Митрополит Іларіон) дав твір п. з. „Українсько-російський словник з початку сімнадцятого століття”, І. Мірчук проаналізував демонічний елемент в росіян і українців. Взаєминам українсько-чеським присвятив свою працю Я. Бирич.

І. Сидорук дав 2 твори, а саме про мовну межу білорусько-українську і про Кирило-Методіївське Братство. П. Ковалів дав начерк заслуг Василя Сімовича в ділянці української мови. Катерина Антонович згадала наукову працю українських жінок в українському університеті. Старо-церковно-слов'янська мова як мова релігійного культу є темою праці Ю. М. Луцика. Треба почитати твори в англійській мові, як і резюме в поодиноких творах. Вони в новому світі конечно потрібні. Всі названі видання вийшли в таких серіях, що їх майже періодично публікує Українська Вільна Академія Наук у Канаді: „Славістика” (досі випуски 1-22), „Ономастика” (досі випуски 1-9), „Літопис УВАН” (досі випуски 10-13), „Українські Вчені” (досі випуски 1-5).

Сам видавець і редактор справно керує видавничою справою. Він дав цікавий огляд славістичних студій в Канаді, дав власне пояснення назв України, Волині і Галичини і започаткував видання Славіка та Україніка Канадіяна видання з великими амбіціями, бо, напр., США такого видання ще не мають. Для одного тільки відділу — українського треба багато співробітників, а що ж казати про охоплення всіх слов'янських видань в Канаді. До цього треба великої згармонізованої співпраці і очевидно фондів. Віримо, що професор д-р Я. Рудницький дасть можливо повний огляд українських видань і цим немало заслужиться для справи. Цінне видання УВАН — це 4-томовий „Кобзар” за редакцією проф. Л. Білецького й накладом В-ва Тризуб у Вінніпегу. Не беруся начеркувати напрямних для дальніших появ. У дотеперішніх обставинах не так легко було б додержати напрямних. Але те, напр., що УВАН дає змогу новим авторам, досі мало відомим, друкувати свої твори, це треба писати в заслуги видавництва. Це додасть авторам охоту до праці, до дальших їхніх студій. Сподіємося що громадянство Канади і США піддержить видавництво УВАН, керуючись думкою, що дістає вартісні твори і що своєю піддержкою уможливить появу інших творів, які гідно репрезентуватимуть нашу справу перед широким світом.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УВАН 1945-1955

Написав д-р Яр. Рудницький

1. Вступ.

Для установ типу Української Вільної Академії Наук (УВАН) на еміграції видавнича діяльність — одна з найважливіших ділянок життя й праці. Бо коли такі вияви цього життя, як наукові сесії, з'їзди, конференції та публічні виклади, тощо, не залишають по собі триваліших слідів, хіба тільки короткі пресові звіdomлення, то наукові видання залишаються й зберігаються як основний вклад у розвиток науки й стають до деякої міри показником праці й життєздатности даної установи.

Коли взяти до уваги невідрадні умовини наукової праці на еміграції в Європі після світової війни та прикрі матеріальні відносини, серед яких знайшлася еміграція, то кожен вияв науково-видавничої діяльності треба розцінювати не як звичайну видавничу трансакцію, а як подвиг і велике зусилля наших учених, що серед найприкріших умовин життя знаходять можливості праці й себевияву.

2. Фінансова база.

Для успішного переведення видавничої справи Української Вільної Академії Наук під фінансовим оглядом, створено в 1947 році в Авґсбурзі в Німеччині окреме „Товариство Прихильників Української Вільної Академії Наук” із президентом „Центрального Представництва Української Еміграції в Європі”, Василем Мудрим на чолі, та з такими діячами як нпр. мгр. Володимир Кушнір, інспектор Богдан Сопінський та інш. в управі. „Т-во Прихильників УВАН” в короткому часі зібрало досить поважні фонди й видало кількадесят публікацій. Після переїзду членства УВАН на

американський континент (1949-1950) продовжувано видавничу діяльність УВАН у Канаді з допомогою українських установ і приватних осіб, а в США з допомогою „Східно-Європейського Фонду” Форда та „Наукової Фундації УВАН” в Америці.

Не маючи точних даних про фінансування видань УВАН в Німеччині й Америці, обмежуємося на цьому місці до ближчих подробиць про фонди УВАН у Канаді, з яких видано праці УВАН у Канаді в рр. 1949-1955.

Як відомо, УВАН у Канаді — не вважаючи на кількісні заходи в цій справі — не отримує навіть найменших субсидій від відомих американських фондів і сперта в своїй праці виключно на матеріальну підтримку українських установ, організацій, товариств, а теж і приватних осіб.

Починаючи з 1949 року, видання УВАН появляються власне завдяки цій допомозі. Перше товариство, що взялося субсидіювати одну з праць УВАН, був Інститут „Просвіти” у Вінніпегу (Славістика ч. 6.) Після цього видавали своїм коштом: Читальня „Просвіти” у Вінніпегу (Славістика ч. 13) Читальня „Просвіти” в Кенорі, Онт. (Славістика ч. 7), Український Народний Дім у Вінніпегу (Назвознавство чч. 2 й 3), Український Народний Дім у Форт Вілліамі (Українські вчені ч. 4), Т-во Рідна Школа ім. М. Шашкевича у Вінніпегу (Славістика ч. 20), Українська Книгарня (Канадійський Фармер) у Вінніпегу (Назвознавство ч. 1), Братство Карпатських Січовиків у Торонті (Назвознавство ч. 4), В-во Тризуб у Вінніпегу (4 томи „Кобзаря” Т. Шевченка за редакцією проф. Л. Білецького). Годиться відмітити що Т-во „Взаємна Поміч” у Канаді допомогло теж у цьому виданні.

Найзначнішою одноразовою матеріальною підмогою на видавничу справу УВАН була дотація 1,000 доларів від “Українського Народного Дому” в Торонті в 1954 році. Частину цієї суми призначено на Славістику ч. 21, частину на працю Ю. Шереха (Українські вчені ч. 5), решту переслано на конто фундації ім. Т. Шевченка, започаткованої Ук-

раїнським Народним Домом у Джералдтоні, на видання творів І. Франка.

Представники українського духовенства в Канаді спішили з допомогою в видавничій праці УВАН.

Треба тут відмітити б. Єпископа УАПЦ. Високопреосв. Владику Мстислава (Скрипника), що в 1949 році допоміг видати студію проф. Л. Білецького п. н. „Віруючий Шевченко”. Завдяки допомозі Ексц. Кир. Максима Германюка у Вінніпегу появилася в 1953 році праця проф. Б. Унбегавна (Назвознавство ч. 5), а допомога Всеч. Протоігумена ЧСВВ о. В. Бараника, вможливила друк праці о. О. Купранця (Назвознавство ч. 8), у 1954 р.

Менші одноразові допомоги завдячує УВАН Кооп. Північного Вінніпегу, Українській Народній Кооперативі (Юклід Аве.), Українській Споживчій Кооперативі (Ст. Боніфас), Жіночій Секції ЛВУ (Вінніпег), Кредитівкам „Дніпро” та „Карпатії”, Т-ву „Просвіта” в Кенорі, Онт. й ін.

З-поза Канади визначну допомогу дістає УВАН від Українського Народного Союзу в Америці. З признаваних щорічно 100-200 дол. УВАН видавала здебільшого англомовні публікації з серії „Славістика” (напр. ч. 10, 14, 18, і інші).

Зворушливий був факт видання „Ідеології Кирило-Методіївців” І. Сидорука індивідуальними пожертвами українського громадянства міста Чікаго в 1953 році. Багато було теж індивідуальних пожертв у Канаді. Свідоміші громадяни цінять працю УВАН і радо дають свою лепту на наукові видання. Всім їм, а теж і проводам українських установ, належить ся сердечна подяка за їхнє розуміння справи. Якби не вони, то УВАН напевно не могла б досягнути тих видавничих успіхів, які вона має за перші роки своєї праці на канадійському терені.

3. Перші видання УВАН у Німеччині

Як більшість усіх появ зараз після другої світової війни на еміграції, так і перші видання УВАН — це мімеографічні (циклостилеві) публікації, що сьогодні стали великою

рідкістю з уваги на невеликий наклад. До перших мімеографічних видань УВАН належить тимчасовий статут, зв. „Тимчасове положення Української Вільної Академії Наук”, видане для внутрішніх потреб членів з кінцем 1945 року.

Цей статут потривав, як відомо, аж до Шевченківської Сесії 1948 року в Регенсбурзі в Німеччині, коли то його замінено новим, повним статутом, до речі, так само видрукуваним на мімеографі.

Огляд всієї праці УВАН міститься в щорічних звідомленнях, що деякі з них були виготовлені для потреб Культурно-Освітнього Відділу ЦПУЕ в Авгсбурзі. Він, підтримуючи УВАН фінансово, мусів мати також і звідомлення її праці за поодинокі роки. Такі огляди діяльності УВАН містилися в окремій серії під спільним наголовком „Літопис УВАН”. Загальне число „Літописів” — 13. Перший „Літопис” дає огляд праці УВАН за перше півріччя її існування, другий за 1946 рік, третій за 1946 та 1947 роки і т. д. Найважливіший між „Літописами” — четвертий, бо він дає повний огляд усіх українських наукових установ на еміграції, починаючи з часу після війни по кінець 1946 року. „Літопис УВАН” ч. 10, це перше видання УВАН у Канаді. Є це огляд наукової праці українства п. н. „Розвиток української науки під прапором Шевченка” пера покійного проф. Дм. Дорошенка (Вінніпег 1949). Другий випуск „Літопису” в Канаді була Катерини Антонович: „Роля української жінки в праці У.В.У”. Зближений своїм характером до „Літопису” — „Бюлетень УВАН” (теж мімеографічне видання) приносив щомісячні звідомлення з праці УВАН. Всіх цих „Бюлетенів” — 12. В 1951-54 рр. вийшли окремі „Бюлетені Президії УВАН” та „Бюлетені УВАН у ЗДА” й Німеччині. Перші Бюлетені цінні тим, що дають автоконспекти (огляди роблені самими авторами) усіх доповідей та праць, що їх читано й дискутовано на наукових конференціях поодиноких груп науковців УВАН. Тому що багато цих доповідей і праць не появились друком (через брак фондів) то автоконспекти їхні в „Бюлетенях УВАН” за 1946-1947 рр. — це єдиний утривалений слід по праці українських науков-

ців на еміграції. Можливо що свідоме українське громадянство подбає про те, щоб ці доповіді повидавати друком у цілості, тоді автоконспекти матимуть тільки бібліографічну вартість. Одначе треба дуже жалкувати, що „Бюлетень УВАН” перестав виходити через недостачу фондів, бо він дає дуже точний і повний огляд праці членів УВАН у початках її існування, і є ніби науковою хронікою тих часів.

Мовознавча група (за новим статутом: „Мовознавча Секція”) випустила 1947 року окремою відбиткою квестіонар — „Запитник для збирання матеріалів до українського особового і місцевого назвознавства”. Цей запитник, що мав на цілі зібрати назовничий матеріал для наукового опрацювання, передруковано опісля в українській пресі й розсилано поодиноким українським громадянам для виконання.

Таким робом зібрано понад 250 відповідей з цінним ономастичним матеріалом із найрізномодніших околиць України. Він жде на кращі часи й матеріальні засоби, щоб його опублікувати й зробити доступним для наукового світу. Зокрема цінне в ньому насвітлення мотивів хрищення людей: чому когось називали так, а не інакше (Петро, Марія, Богдан тощо). Праці на таку тему немає досі не тільки в нас українців, але й в інших слов'янських народів. На основі запитника устійнено основні мотиви (хрищення), надання хресного ймення (в Україні) і варт було б подбати про фонди на видання цих матеріалів. Крім цього, на основі згаданого „Запитника УВАН” призбирано дуже багато матеріалів до місцевих назв в Україні.

На ці коштовні публікації УВАН досі не придбала відповідних фондів, і вони мусять покищо лежати в рукописах, як багато інших наукових праць членів УВАН. З менших циклостилєвих (мімеографічних) видань УВАН треба назвати доповідь відомого нашого історика проф. Бориса Крупицького про „Методологічні проблеми української історії” (видано в 1946 році), молодого і багатонадійного українського історика м-гра Володимира Мацяка п. н. „Гали-

цько-Ролинська Держава в 1320-1340 роках". (Огляд історіографії та проблематика.) — 1948, та врешті, перша з американською проблематикою публікація УВАН — огляд інж. Л. Биковського „Українська Бібліотека при Стефорд університеті в Пало Алто, Каліфорнія" (видано в 1947 році), та врешті — того самого автора: „Національна Бібліотека Української Держави" (вид. 1947 року).

Із більших публікацій мімеографом треба назвати науковий збірник: „Шевченко та його доба". Цей збірник на 135 сторінок друку (мімеограф) містив у собі праці — доповіді з першої Шевченківської Наукової Сесії УВАН в Авгсбурзі в Німеччині. На зміст цього наукового збірника складаються такі студії: надзвичайно цікава й цінна праця пок. проф. Віктора Петрова про „Провідні етапи розвитку сучасного шевченкознавства" (стор. 23,) проф. Ярослава Рудницького про „Наголос у поезії Шевченка" (стор. 64,) проф. Дмитра Чижевського: „Деякі проблеми дослідження формального боку поезій Шевченка" (стор. 12), проф. Василя Лева „Лексика ранньої Шевченківської поезії" (стор. 10), проф. Сергія Жука: „Скульптурні портрети Шевченка" (стор. 4). Всі згадані праці вийшли в 1947 році ще й окремими відбитками й майже всі розійшлися.

4. Дальші видання у Німеччині, Канаді й США.

Перше видання УВАН, що появилось справжнім друком, це невеличка публікація з нагоди Шевченківської Сесії 1947 р. в Авгсбурзі — „Автограф Шевченка 1857 року". — Є це видання одного Шевченкового листа з всупними поясненнями й фотографічною відбиткою цього листа. Це видання важливе для текстологічних дослідів над Шевченківською кореспонденцією і — там мовити — „ювілейне," бо видано його рівно в 90 років після його написання. Найбільше своїми розмірами видання УВАН, в Німеччині це праця двох наших учених — проф. П. Курінного й проф. Ол. Повстенка: „Історичні пляни Києва", що вийшла в Авгсбурзі 1947 р. „ін фоліо". Проф. П. Курінний — ди-

ректор Археологічного Відділу Історичного Музею в Києві й проф. Ол. Повстенко — відомий знавець Софійського Собору й архітектор — дають у своїй праці цінну збірку старих плянів Києва та його ближчої околиці, починаючи з 1638 року (з книги „Тератургима” Афанасія Кальнофойського) і кінчають пляном Києва 1888 року. Всі пляни — вірні фотографічні світлини з оригіналів, що переховувалися в Київському Міському Архіві, в Архіві Києво-Печерської Лаври, в Церковно-Археологічному Музею колишньої Духовної Академії в Києві, або врешті репродукції старших друкованих праць. Це видання УВАН дає якнемога кращий образ топографічного розвитку столиці України з 10 сторіччя до кінця 19, і у цьому його велика вартість. До репродукції мап додано пояснення в чотирьох мовах: українській, англійській, французькій та німецькій, чим упріступлено його всім науковим робітникам на світі. Частину накладу цієї книги оправлено в люксову обгортку й вона в такому вигляді — дійсно імпазантне й репрезентативне видання.

Поодинокі Секції УВАН приготувляли до друку свої „Збірники” й вони поволі, праця за працею, виходять в друку, збагачуючи здобутки української науки на еміграції. Перший том загального „Наукового Збірника” вийшов у 1952 році в Нью Йорку, а другий том у 1953 р. Найбільше досі опубліковано в УВАН археологічного матеріалу, в виді випусків „Археологічної Серії”. Тут появилися цінні наукові розвідки: для збірника під загальним наголовком: „Палеоліт України” праці проф. Ганни Закревської „Четвертинні відклади українського Полісся в межах Наддніпрянщини”, та проф. Михайла Міллера „Палеоліт Надпоріжжя”. Як випуск другого археологічного збірника під загальним заголовком „Трипільська культура” вийшла розвідка відомого нашого вченого д-ра Ярослава Пастернака: „До проблеми поширення й хронології лінійнострічкової кераміки в Європі” із мапами та резюме в англійській та німецькій мовах. Остання праця цієї серії це розвідка проф. Н. Кордиш: „Рибальство трипільської культури” (Авгсбург 1949).

В серії „Література” вийшли досі два числа — цікава й оригінальна студія проф. д-ра Дм. Чижевського про „Культурно-історичні епохи” (Авгсбург 1948) та проф. д-ра Л. Білецького п. н. „Віруючий Шевченко” (Вінніпег 1949). В серії „Книгознавство” опубліковано перше число „Бібліологічних Вістей”: огляд Вол. Дорошенка п. н. „Літературно Науковий Вісник” (Авгсбург 1948), покійного А. Животка: „Нездійснені пляни видання українських часописів” (Авгсбург 1949) та Ю. Сірого „Із спогадів про українські видавництва” (Авгсбург 1949).

З історичної серії найвизначніша праця — обширна джерельна студія проф. Бориса Крупницького п. н. „Гетьман Данило Апостол” (Авгсбург 1948).

Це перша синтетична монографія про цього гетьмана. Один із рецензентів писав про неї так: „Прекрасна праця... писана прозорою і ясною мовою, в спокійному й об’єктивному тоні, без усяких зайвих ефектів і непотрібних підкреслень, які б могли навести думку читача, на можливість упередження в підході досліду... Проф. Б. Крупницький і Українська Вільна Академія Наук, як видавець, піднесли українському суспільству цінний подарунок у вигляді монографії, яка на довгі роки буде джерелом знання про Україну часів гетьманування Данила Апостола (Л. Оч. „Наш Вік” ч. 10, 1949).

УВАН в США завдяки наполегливим заходам проф. Вол. Міяковського видавала кожночасно з нагоди Шевченківських роковин окремі збірники Шевченкознавства. І так у 1951 році видано з поясненнями „Автограф Шевченка з 1860 р.”. В 1952 р. видано „Шевченко, річник 1”, в якому крім переднього слова й заміток надруковано статті: „Шевченко сто років тому” та „Петербурзька Академія Мистецтва за часів студій Тараса Шевченка”, проф. Д. Горняткевича. З нагоди Шевченківських роковин у 1953 р. видано в Нью Йорку „Шевченко, річник 2”, в якому крім переднього слова й заміток, вміщено статті: „Шевченко сто років тому”, „Княгиня” — оповідання Шевченка”, — проф. Д. Чижевського та інші матеріали. Третій річник „Шевченка” видано в Нью

Йорку в 1954 році. Крім статті про „Шевченка сто років тому” та огляду П. Одарченка п. н. „Поетична майстерність Т. Шевченка”, подано замітки І. Коровицького, Л. Чикаленка, Р. Смаль-Стоцького, В. Дорошенка, й ін. Четвертий річник заплановано на 1955 рік.

УВАН у Канаді видала з нагоди Шевченківських роковин 1949 р. огляд проф. Д. Дорошенка „Розвиток української науки під прапором Шевченка”, а перед Шевченківською Сесією 1950 р. студію проф. Л. Білецького п. н. „Віруючий Шевченко” (обидві публікації друкуються в Вінніпегу 1949 року). В 1952 р. на Шевченківській сесії УВАН у Вінніпегу презентовано українському громадянству перший том „Кобзаря” за редакцією проф. Л. Білецького. Другий і третій том віддано широкому загалові з нагоди Шевченкових роковин 1953 р., а четвертий том у 1955 році. Видання всіх 4 томів „Кобзаря” здійснено тільки завдяки фінансуванню цієї справи в-вом „Тризуб” у Вінніпегу. Приклад цього В-ва потягнув за собою інші українські організації й установи й так створено в 1954 р. окремий видавничий фонд УВАН при В-ві „Тризуб”, для публікації українських клясиків.

Після „Кобзаря” підготовляється — власне з цього фонду — повне видання творів Івана Франка з нагоди століття з дня його народин.

В історично-літературній серії, названій „Шевченко та його доба”, приступлено до друку Шевченківського наукового збірника. Як перше число цього збірника вийшла вартісна монографія проф. Л. Білецького п. н. „Тарас Шевченко в Яготині”. (Авгсбург 1949 р.)

Отак „під прапором Шевченка” розвивається українська наука і не зважаючи на всі недостачі й труднощі служить українській справі „во врем'я люте”. Відгуки з якими стрінулися серії УВАН присвячені Шевченкові, а теж і видання УВАН із Шевченкознавства є найкращою запорукою для дальших іще більших досягнень на цьому полі.

В підготовці а частинно в друку знаходяться й дальші студії з Шевченкознавства.

Під кермою проф. Б. Крупницького й інших членів історичної секції УВАН опрацьовується „Мазепинський збірник”. Тут надруковано студії проф. О. Оглоблина п. н. „Нові матеріали про Мазепу” та проф. Василенко-Полонської „Палій і Мазепа”.

В серії математичній видано працю в англійській мові проф. Чудинова-Богуна, в серії медичній „Фізіологічні основи патогенези невротичних і реактивних станів” проф. М. Міщенка (Авгсбург 1948), з англійським та німецьким резюме, як теж праця проф. Б. Криницького: „Вінклерівські химери й проблема організму як цілого” (Авгсбург 1949). Вартість для медицини, етнографії та фармації має праця проф. Н. О. Осадчої-Янати про „Лікарські рослини, що їх уживає населення Правобережної України в народній медицині” (Авгсбург, 1949).

Окремо стоїть праця проф. Дм. Зайцева п. н. „Матеріали до пізнання фаун жуків-скрипунаватних Лемківщини Лісових вих Карпат”, (Авгсбург 1949) і інші віддані до друку.

З українських фондів (окремої збірки на цю ціль) УВАН у США видала збірник „Винниченко” з матеріалами про цього письменника й громадського діяча.

В 1954 році УВАН у Канаді започаткував видання щорічних показників українського друку в Канаді, т. зв. Україніка Канадіяна. Вони виходять в новій серії УВАН — „Бібліографія”, яку редагує д-р Д. Сокульський із Саскатуну. Перше число серії за рік 1953 вийшло з фінансовою допомогою Комітету Українців Канади — КУК під наголовком: „Україніка Канадіяна 1953”. В підготові дальші числа цієї серії.

Велике значення для англо-мовного наукового світу мають річники „Анналів УВАН” The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in USA, що появляються завдяки невсипущості проф. Ветухова, як начального редактора, та завдяки фінансовій допомозі Східно-Європейського Фонду. „Анналі УВАН” це — на теперішній час — єдине українське наукове видання, що його можна знайти в кожній більшій бібліотеці Заходу й яке гідно репрезентує українську науку перед широким світом.

5. „Книжний Проект”

Найновіший здобуток української літератури на еміграції, це започаткування в 1954 році т. зв. „Книжного проекту” в Нью Йорку. Річ у тому, що завдяки старанням українських наукових установ УВАН і НТШ Східно-Європейський Фонд при незвичайно прихильній настанові проф. Ф. Мозлі признав обидвом установам 60 тисяч доларів на видання чи перевидання творів заборонених під Советами українських письменників. Цей крок—як пише „Київ” (ч. 6 за 1954, стор. 285)—„видавати чи перевидати у ЗДА твори тих письменників, що їх большевицько-московські окупанти зліквідували, твори яких є „заборонені для читача”—треба привітати. Немає сумніву, що В. Підмогильний, як і ціла низка вистріляних, репресованих та засланих українських письменників творить в історії української літератури дуже цікаву добу, сказати б навіть, переходову добу між новою і „найновішою” українською літературою . . .”

Досі вийшли в „Книжному проекті” заходами УВАН такі книги: В. Підмогильний: „Місто” (Нью Йорк 1954), та Т. Осьмачка: „Із-під світу” (Нью Йорк 1954) а заходами НТШ: О. Яновський: „Майстер корабля” та Е. Маланюк: „Поезії” (Нью Йорк 1954). В підготові дальші видання. Отак напр. Заходом УВАН у США вийдуть у ближчому часі такі книжки: Микола Куліш: „Твори”; Євген Чикаленко: „Спогади”; Д. Чижевський: „Історія української літератури”; У. Самчук: „Ост” (друга частина); закінчується теж з багатьма ілюстраціями й у люксовому виданні праця Повстенка: „Катедра св. Софії в Києві”.

6. Список видань УВАН за рр. 1945-1955

(до квітня місяця, 1955)

Наприкінці нашого огляду видавничої продукції УВАН за перше її десятиліття подаємо список видань УВАН у сумі 105 позицій. Не включено сюди белетристики, що вийшла в рамках „Книжного проекту” як теж і видань, що знаходяться в друку й вийдуть після 1. квітня 1955 року.

Список Видань УВАН

0. Тимчасове положення УВАН. Авгсбург 1945.
1—10. Бюлетень УВАН — 1946/47.
11. Літопис УВАН ч. 1. УВАН в перше півріччя її існування — 1946. Ст. 5.
12. Літопис УВАН ч. 2. Доповідь про діяльність УВАН — 1946. Ст. 13.
13. Віктор Петров; Провідні етапи розвитку сучасного Шевченкознавства. — 1946. Ст. 37.
14. Б. Крупницький; До методологічних проблем укр. історії. — 1946.
15. Запитник для збирання матеріалів до українського особового й місцевого назовництва. — 1947. Ст. 2.
16. Українська Бібліотека при Стенфорд Університеті в Пало Алто, Каліфорнія. — 1947. Ст. 12.
17. Дмитро Чижевський; Деякі проблеми дослідження формального боку поезії Шевченка. — 1947. Ст. 17.
18. Ярослав Рудницький; Наголос в поезії Шевченка. — 1947. Ст. 60.
19. Василь Лев.; Лексика ранньої Шевченкової поезії. — 1947. Ст. 10.
20. Сергій Жук; Скульптурні портрети Шевченка. — 1947. Ст. 11.
21. Шевченко та його доба. Вип. 1. — 1946/47. Ст. 135.
22. Автограф Шевченка 1857 року. — 1947. Ст. 6.
23. Л. Биковський; Національна Бібліотека Української Держави. — 1947
24. П. Курінний і О. Повстенко; Історичні пляни Києва. Ст. 4 й 17 мап (фотодрук). Ціна \$5. неопр., \$6. в оправі.
25. М. Костомаров; Книги Битія Українського Народу. — 1947. Ст. 60. Ціна \$0.50.
26—30. Літопис УВАН ч. 3—7.
31. Літопис УВАН ч. 8. В справі єдиного наукового центру. — 1948.
32. Volodymyr Chudyniv-Bohun: Solution of the Eulers' Problem. Regensburg 1947. G. 20. Price \$0.50.
33. Г. Закревська; Четвертинні відклади українського Полісся в межах Наддніпрянщини. — 1948. Ціна \$0.75.
34. Яр. Пастернак; До проблеми поширення й хронології лінійно стрічкової кераміки в Європі. — 1948. Ціна \$0.75.
35. Вол. Мацяк; Галицько-Волинська Держава 1290—1340 рр. у нових дослідах (циклостиль). — 1948. Ціна \$0.50.
36. Slavistica I; Завдання слов'янської філології й українська славістика. 1948. Ст. 29. Ціна \$0.50.
37. Slavistica II; В. Чапленко; Українізми в мові М. Гоголя. — 1948. Ціна \$0.50.
38. Slavistica III; Ів. Сидорук; Проблема українсько-білоруської мовної межі. — 1948. Ціна \$0.50.
39. М. Міллер; Палеоліт Надпоріжжя. — 1948. Ціна \$0.50.
40. Лм. Чижевський; Культурно-історичні епохи. — 1948. Ціна \$0.50
41. Українські Бібліологічні Вісті ч. 1. Авгсбург 1948. Ціна \$1.00.
42. М. Міщенко; Фізіологічні основи патогенези. Авгсбург 1948. Ціна \$0.50.
43. Л. Білецький; Шевченко в Яготині. Авгсбург 1949. Ціна \$1.00
44. В. Дорошенко; Літ.-науковий Вісник. Авгсбург 1948. Ціна \$0.75.
45. А. Животко; Нездійснені пляни видання українських часописів. Авгсбург 1949. Ціна \$0.50.
46. Ю. Сірий; Із спогадів про українські видавництва. Авгсбург 1949. Ціна \$0.50.
47. Н. Осадча-Яната; Лікарські рослини, що їх уживає населення Правобережної України в народній медицині. Авгсбург 1949. Ціна \$0.75.

48. **Є. Криницький:** Вінклерівські химери та бурдони й проблема організму як цілого. Авгсбург 1949. Ціна \$0.50.
49. **Дм. Зайців:** Матеріали до пізнання фавни жуків-скрипунуватих Лемківщини (Лісових Карпат). Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
50. **Дм. Дорошенко:** Розвиток української науки під прапором Шевченка. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
51. **Б. Крупницький:** Мазепа в світлі психологічної методи. Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
52. **О. Оглоблин:** Нові матеріали до історії повстання Петра Іваненка (Петрика). Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
53. **Н. Василенко-Полонська:** Палій та Мазепа. Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
54. **Л. Білецький:** Віруючий Шевченко. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
55. **Б. Крупницький:** Гетьман Данило Апостол. Авгсбург 1948. Ціна \$3.00
56. **Н. Кордиш:** Рибальство Трипільської культури. Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
57. **Т. В. Rudnyc'kyj:** Slavic and Baltic Universities in Exile. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
58. **Я. Бирич:** Сторінка з чесько-українських взаємин (Український Музей у Празі). Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
59. **Slavistica VI, R. Smal-Stocky:** The Origin of the Word „Rus'”. Winnipeg, 1949. Ціна \$0.50.
60. **Л. Білецький:** Дмитро Дорошенко. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
61. **В. Чапленко:** Мова „Слова о Полку Ігореві”. Вінніпег 1950. Ціна \$0.50.
62. **Slavistica VIII: I. Мірчук:** Das Daemonische bei den Russen und den Ukrainern. Augsburg 1950. Ціна \$0.50.
63. **Л. Білецький:** Омелян Огоновський. Вінніпег 1950. Ціна \$0.60.
64. **Slavistica IX: Яр. Рудницький:** Свалістика в Канаді 1950 року. Ціна \$0.50.
65. **Slavistica X: Geo. W. Simpson:** The Names „Rus'”, „Russia”, „Ukraine” and their Historical Background. Winnipeg, 1951. Ціна \$0.50.
66. **Митр. І. Огієнко:** Українсько-російський словник початку 17-го віку. Вінніпег 1951. Стр. 38. Ціна \$0.50.
67. **Яр. Б. Рудницький:** Слово й назва „Україна”. Вінніпег 1951. Стр. 132. Ціна \$1.50.
68. **Автограф Шевченка 1860 р.** Нью Йорк 1951. Стр. 15. Ціна \$0.25.
69. **В. Ю. Кислевський:** Slavic Groups in Canada. Вінніпег 1951. Стр. 32. Ціна \$0.50.
70. **П. Курінний:** Ідейна основа українського наст. малювання на Уманщині. Мюнхен 1951. Стр. 16. Ціна \$0.25.
71. **Яр. Б. Рудницький:** Канадійські місцеві назви українського походження. Вінніпег 1951. Стр. 88. Ціна \$1.00.
72. **Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Science in the U. S. Vol. I. №1—2.** New York 1951. Pp. 1—190. Vol. II. №. 1—4. New York 1952 Pp. 1—484. Vol. III. No. 1-2. New York 1953. Pp. 483—744.
73. **Бюлетень УВАН за р. 1951:** а) Бюлетень Президії УВАН, ч. 1. Вінніпег 1952; б) Бюлетень УВАН у США, ч. 1-2, 1951; в) Інформаційний Бюлетень УВАН у Німеччині, ч. 1, 1951.
74. **Літературно-Науковий Збірник. Ч. I.** Нью Йорк 1952. Стр. 304. Ціна \$2.00.
75. **П. Филипович:** Українська стихія в творчості Гоголя. Вінніпег 1952. Стр. 28. Ціна \$0.50.
76. **W. Kirkconnel:** Common English Loanwords in E. European Languages. Winnipeg 1952. \$0.50.
77. **Яр. Б. Рудницький:** Назви „Галичина” й „Волинь”. Вінніпег 1952. Стр. 32. Ціна \$0.50.

78. **Т. Шевченко:** „Кобзар” за ред. Л. Білецького. 4 томи. Т. 1 і 2 Вінніпег 1952. Том 3 — Вінніпег, 1953. Том 4 — Вінніпег 1954. Ціна тому \$6.50.
79. **Шевченко.** Річник 1. Нью Йорк 1952. Стор. 32. Ціна \$0.50.
80. **Е. Каріман:** Епопея Халіма. Мюнхен 1952.
81. **Ю. Шерех:** Кость Михальчук. Стор. 40. Вінніпег 1952. Ціна \$0.50
82. **Шевченко.** Річник 2. Нью Йорк 1953. Стор. 32. Ціна \$0.50.
83. **Бюлетень УВАН за р. 1952:** а) Бюлетень Президії УВАН ч. 2. Вінніпег 1953; б) Бюлетень УВАН у США ч. 1—6. Нью Йорк 1952.
84. **Науковий Збірник УВАН у США т. 1.** Стор. 160. Нью Йорк 1952. Ціна 2.00. Т. 2. Стор. 198. Нью Йорк 1953. Ціна 2.50.
85. **Б. Барвінський:** Назва Україна на Закарпатті. Назвознавство ч. 4. Вінніпег 1952. Ціна 0.50.
86. **Яр. Рудницький:** Слявіка Канадіяна А. Д. 1951. Славістика ч. 15. Вінніпег 1952. Ціна 0.50.
87. **Б. Унбегавн:** Походження назви Рутени. Назвознавство ч. 5, Вінніпег 1953. Ціна 0.50.
88. **Ю. М. Луцик:** До методології назвознавства. Назвознавство ч. 6, Вінніпег 1953. Ціна 0.50.
88. **Ю. Шерех:** Партиципійом універсале в слов'янських мовах. Славістика ч. 16. Вінніпег, 1953. Ціна 0.50.
89. **Ю. М. Луцик:** Старо-церковно-слов'янська мова як мова релігійного культу. Славістика ч. 17. Вінніпег 1953. Ціна 0.50.
90. **Яр. Рудницький:** Слявіка Канадіяна А. Д. 1952. Славістика ч. 18. Вінніпег 1953. Ціна 0.50.
91. **П. Ковалів:** Василь Сімович. Вінніпег 1953. Ціна 0.50.
92. **К. Антонович:** Роля української жінки в праці УВУ. Літопис УВАН ч. 11, Вінніпег 1953. Ціна 0.50.
93. **Бюлетень УВАН за рік 1953:** а) Бюлетень Президії УВАН ч. 3, Вінніпег 1954; б) Бюлетень УВАН у США за 1953. Нью Йорк 1953.
94. **Яр. Рудницький:** Українські бібліотеки в Канаді. Літопис УВАН ч. 12. Вінніпег 1954.
95. **В. Кірконнелл:** Канадійське місцеве назовництво й культурні наверстування в Канаді. Назвознавство ч. 7, Вінніпег 1954. Ціна 0.50.
96. **О. Купранець:** Топономастика Гванінуса з 1611 р. Назвознавство ч. 8. Вінніпег 1954. Ціна 0.50.
97. **Шевченко.** Річник 3. Нью Йорк 1954. Стор. 48. Ціна 0.50.
98. **В. Дубровський:** Машина масового вбивства. Мюнхен 1954.
99. **І. Сидорук:** Ідеологія кирило-методіївців. Славістика ч. 19, Вінніпег-Чікаго 1954. Ціна 0.50.
100. **П. Ковалів:** Українська мова та її становище серед інших слов'янських мов. Славістика ч. 20. Вінніпег 1954.
101. **Ю. Шерех:** Всеволод Ганцов. Олена Курило. Українські вчені, ч. 5. Вінніпег 1954. Ціна 1.00 дол.
102. **Яр. Рудницький:** Слявіка Канадіяна А. Д. 1953. Вінніпег 1954. Ціна 0.50.
103. **М. Боровський:** Українське місцеве й особове назовництво в міжнародній ботанічній термінології. Вінніпег 1955. Ціна \$1.00.
104. **Яр. Рудницький-Д. Сокульський:** Україніка Канадіяна 1953. Видано коштом КУК. Вінніпег 1954. Ціна 0.50.
105. **Яр. Рудницький:** Слов'янські й індоєвропейські наголосові дублети. Вінніпег 1955. Ціна 0.50.

Праці від 1 — 23 і 26 — 31 вичерпані. Дальші випуски в підготовці.

Замовлення слати на адресу:

U V A N P. O. Box 3597, Station B., Winnipeg, Man., Canada.

ONOMASTICA

A topo- and anthroponymic series edited by
J. B. Rudnyčkyj

To date the following issues have been published:

- ONOMASTICA I: The Term and Name "Ukraine"** by J. B. Rudnyčkyj, 132 p. Winnipeg, 1951. Price \$1.50.
- ONOMASTICA II: Canadian Place Names of Ukrainian Origin** by J. B. Rudnyčkyj, 88 p. Winnipeg, 1951. Price \$1.00.
- ONOMASTICA III: The Names "Galicia" and "Volynia"** by J. B. Rudnyčkyj, 32 p. Winnipeg, 1952. Price \$0.50.
- ONOMASTICA IV: The Name "Ukraine" in South-Carpathia** by B. Barvinskyj, 16 p. Winnipeg, 1952. Price \$0.50.
- ONOMASTICA V: L'origine du nom des Ruthenes** par B. O. Unbegaun, 13 p. Winnipeg, 1953. Prix \$0.50.
- ONOMASTICA VI: Contribution to the Methods in Onomastics** by G. M. Lucyk, 24 p. Winnipeg, 1953. Price \$0.50.
- ONOMASTICA VII: Canadian Toponymy and the Cultural Stratification of Canada** by W. Kirkconnell. 16 p. Winnipeg, 1954. Price \$0.50.
- ONOMASTICA VIII: Gaugninus' Toponymy of 1611** by O. Kupraneč. Winnipeg, 1954. Price \$0.50.
- ONOMASTICA IX: Ukrainian Topo-anol Antroponymy in the International Botanical Terminology** by M. Boroŭskyyj. Winnipeg, 1955. Price \$1.00.

Obtainable at:

UVAN

P.O. Box 3597,

Station B,
Canada.

Winnipeg, Man.

Перш ніж купувати щонебудь
на сплати або позичати гроші
— радимо Вам порівняти —
скільки коштували б Вас від-
сотки — якби Ви позичили
потрібні Вам гроші в Кредитовій
Спілці.

**ЩАДНИЧО-КРЕДИТОВА СПІЛКА
„КАРПАТІЯ”**

862 Мейн Ст. — Вінніпег, Ман.

SLAVISTICA

- No. I — The tasks of Slavic Philology and Ukrainian Slavistics (in Ukrainian language), Augsburg, 1948.
- No. II — V. Chaplenko: Ukrainianisms in the language of M. Hohol (N. Gogol) (in Ukrainian language, with a French resumé), Augsburg, 1948.
- No. III — Ivan Sydoruk: The problem of the Ukrainian White-Ruthenian Linguual Boundary (in Ukrainian language, with English and German resumé, 2 maps), Augsburg, 1948.
- No. IV — J. B. Rudnye'kyj: Slavic and Baltic Universities in Exile, (in English language), Winnipeg, 1949.
- No. V — J. Byrych: A Page from Czech-Ukrainian Relations (in Ukrainian language), Winnipeg, 1949.
- No. VI — R. Smal-Stocky: The Origin of the Word "Rus'" (in English language), Winnipeg, 1949.
- No. VII — V. Chaplenko: The Language of "Slovo o Polku Ihorevi" (in Ukrainian language with an English resumé), Winnipeg, 1950.
- No. VIII — I. Mirtschuk: Das Daemonische bei den Russen und den Ukrainern (in German language). Augsburg 1950.
- No. IX — J. B. Rudnye'kyj: Slavistica Canadiana A.D. — MCML (in English and Ukrainian), Winnipeg, 1950.
- No. X — Geo. W. Simpson: The Names Rus', Russia, Ukraine and their Historical Background (in Engl.), Winnipeg, 1951.
- No. XI — Metr. I. Ohienko: An Early 17th cent. Ukrainian Russian Dictionary. (In Ukr. and Russ. l.), Winnipeg, 1951.
- No. XII — V. J. Kaye: Slavic Groups in Canada (in Engl.), Winnipeg 1951.
- No. XIII — P. Fylypovyeh: Hohol's (Gogol's) Ukrainian Background, (In Ukr.), Winnipeg, 1952.
- No. XIV — W. Kirkeconnell: Common English Loanwords in E. European Languages. (In Engl. l.). Winnipeg 1952.
- No. XV. J. B. Rudnye'kyj: Slavica Canadiana A. D. 1951. (In Engl. language). Winnipeg, 1952.
- No. XVI. J. Sherekh: Participium Universale im Slavischen. 1953. (in German language), Winnipeg, 1953.
- No. XVII. Lueyk G. M.: Old Church Slavic as a Religious Cult Language (in Ukrainian with an Engl. resume), Winnipeg, Man. 1953.
- No. XVIII. J. B. Rudnye'kyj: Slavica Canadiana A. D. 1952 (Multilingual), Winnipeg, Man. 1953.
- No. XIX. I. Sydoruk: Ideology of Cyrillo-Methodians (In Eng. language), Winnipeg-Chicago 1954.
- No. XX. P. Kovaliv: Ukrainian and the Slavic Languages (In Ukr. l.), Winnipeg 1954.
- No. XXI. J. B. Rudnye'kyj: Slavica Canadiana A.D. 1953 (Multilingual), Winnipeg 1954.

Price: \$0.50 per copy. Obtainable at:

UVAN P.O. Box 3597, Station B., Winnipeg, Man., Canada.